

T.B.M.M.

HALKLARIN DEMOKRATİK PARTİSİ
Grup Başkanlığı

Sayı: 969

Tarih: 28.11.2018

5956

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Aşağıdaki sorularımın **Adalet Bakanı Sayın Abdulhamit Gül** tarafından Anayasa'nın 98'inci ve İçtüzüğü'nün 96'ncı ve 99'uncu maddeleri gereğince yazılı olarak cevaplandırılmasını rica ederim.

Filiz KERESTECİOĞLU
Ankara Milletvekili

Adalet Bakanlığı tarafından 21.02.2014 tarihinde açıklanan rakamlara göre, Türkiye hapishanelerinde “terör ve örgütlü suçlardan 126, adli suçlardan 1327 olmak üzere” toplam 1453 ağırlaştırılmış müebbet hükümlüsü mahpus bulunmaktadır. 21.02.2014 tarihinden bu yana geçen 4 yılda Adalet Bakanlığı ağırlaştırılmış müebbet hükümlüsü ve ağırlaştırılmış müebbetle yargılanan mahpuslara ilişkin resmi istatistikleri paylaşmamaktadır.

Ağırlaştırılmış müebbet hapis cezasının şartla salıverme olanağı yani tahliye umudu olmaksızın sürdürülmesi zaten çok ağır bir cezayken infaz koşullarının da son derece yıpratıcı olması ağırlaştırılmış müebbet hükümlülerinin mahpus haklarından faydalanması ve insan onuruna yaraşır bir yaşam sürmelerinin de önünde engel oluşturmaktadır. Bu bakımdan ağırlaştırılmış müebbet hükümlüsü mahpuslar, diğer mahpuslara kıyasla çok daha kısıtlı haklara sahip oldukları ve tek kişilik odalarda 23 saate varan sürelerle yalnız barındırıldıklarından özel ihtiyaçlı mahpuslar olarak değerlendirilmelidir. Yapılan araştırmalar da başta tek kişilik odalarda (hücre) barınmaktan ve genel olarak cezanın infaz koşullarından kaynaklı olarak ağırlaştırılmış müebbet hükümlüsü mahpusların psikolojik, sosyal, ekonomik ve fiziksel birçok sorunla karşılaştıklarını ortaya koymaktadır.

Ceza infaz sistemi ve mahpus hakları alanında çalışan sivil toplum örgütleri, özellikle sağlık sorunu yaşayan mahpusların, tek başına ihtiyaçlarını karşılayamayacak düzeyde engeli bulunan mahpusların ve yaşlı mahpusların, barındırıldıkları tek kişilik hücrelerde kişisel bakımlarını karşılamakta zorlandıklarını ve bu durumun sağlık durumlarının ve engellerinin daha da ağırlaşması sorununu beraberinde getirdiğini ve mahpusları psikolojik olarak da olumsuz yönde etkilediğini raporlamaktadır. Bunun yanında ağırlaştırılmış müebbet hükümlüsü mahpusların Ceza ve Güvenlik Tedbirlerinin İnfazı Hakkında Kanunun 25. maddesi gereği anne baba ve kardeşi ile eşi ve çocuğu dışında görüşebileceği kimse olmaması sebebiyle bu kişilerin hayatta olmadığı ya da görüşe gelmediği/gelemediği durumlarda yaşadıkları psikolojik sorunların hem kendi yaşamlarını, hem de hapisane yaşamını olumsuz etkilediği gözlenmektedir. Ayrıca ağırlaştırılmış müebbet hükümlüsü mahpusların hapisanelerde çalışmalarına izin verilmemesi nedeniyle ekonomik sorunlar yaşadıkları ve buna bağlı olarak temel ihtiyaçlarını dahi karşılayamadıkları gözlenmektedir.

Bu bağlamda;

- 1- 2005-2018 yılları arasında Türkiye'deki ceza ve infaz kurumlarında ağırlaştırılmış müebbet hükmü almış olan kişilerin;
 - a) yıllara,
 - b) cinsiyete,
 - c) yaş gruplarına,
 - d) suç gruplarına,
 - e) uyruklarına,
 - f) bulundukları ceza infaz kurumlarına göre dağılımı nedir?
- 2- 2005-2018 yılları arasında Türkiye'deki ceza ve infaz kurumlarında tutuklu bulunan ağırlaştırılmış müebbet ile yargılanan kişilerin;
 - a) yıllara,
 - b) cinsiyete,
 - c) yaş gruplarına,
 - d) suç gruplarına,
 - e) uyruklarına,
 - f) bulundukları ceza infaz kurumlarına göre dağılımı nedir?
- 3- Ağırlaştırılmış müebbet ile yargılanan kişilerden kaç tanesi, 5237 sayılı Türk Ceza Kanununun İkinci Kitap, Dördüncü Kısım, "Devletin Güvenliğine Karşı Suçlar" başlıklı Dördüncü Bölüm, "Anayasal Düzene ve Bu Düzenin İşleyişine Karşı Suçlar" başlıklı Beşinci Bölüm, "Milli Savunmaya Karşı Suçlar" başlıklı Altıncı Bölüm altında yer alan suçlardan birinin bir örgütün faaliyeti çerçevesinde işlenmesi nedeniyle yargılanmaktadır?
- 4- Türkiye'deki ceza infaz kurumlarında ağırlaştırılmış müebbet hükümlüsü olan kaç kişi 5275 sayılı Ceza ve Güvenlik Tedbirlerinin İnfazı Hakkında Kanun madde 107/16 gereğince koşullu salıverilme hükümlerinden faydalanamamaktadır?
- 5- Ağırlaştırılmış müebbet tutuklusu ve hükümlüsü olan kişilerden kaç 25 yıldan fazla süredir Türkiye'deki ceza infaz kurumlarında bulunmaktadır?
- 6- Türkiye'de Adli Tıp Kurumu'ndan sağlık sorunları nedeniyle rapor almak için başvuru yapmış olan ağırlaştırılmış müebbet tutuklusu ve hükümlüsü kaç kişi vardır?
- 7- 2005- 2018 yılları arasında Türkiye'deki ceza infaz kurumlarında bulunan ağırlaştırılmış müebbet tutuklusu ve hükümlüsü LGBTİ bireylerin;
 - a) yıllara,
 - b) yaş gruplarına,
 - c) suç gruplarına,
 - d) uyruklarına,
 - e) bulundukları ceza infaz kurumlarına göre dağılımı nedir?
- 8- 2005- 2018 yılları arasında Türkiye'deki ceza infaz kurumlarında bulunan ağırlaştırılmış müebbet hükümlüsü engelli bireylerin;
 - f) engel türlerine,
 - g) yıllara,

5956

- h) cinsiyete,
- i) yaş gruplarına,
- j) suç gruplarına,
- k) uyruklarına,
- l) bulundukları ceza infaz kurumlarına göre dağılımı nedir?

9- Ağırlaştırılmış müebbet hükümlülerinin topluma entegrasyonları için tahliye olmalarından önce gerçekleştirilen rehabilitasyon programları var mıdır? Var ise; bu programların içerikleri nelerdir?

10- 2005-2018 yılları arasında Türkiye’de ağırlaştırılmış müebbet hükümlüsü olup hapisanede evlenen kişilerin;

- a) yıllara,
- b) cinsiyete,
- c) yaş gruplarına,
- d) suç gruplarına,
- e) uyruklarına,
- f) bulundukları ceza infaz kurumlarına göre dağılımı nedir?

11- Türkiye’de ağırlaştırılmış müebbet hükümlüsü olup çocuğuyla birlikte ceza infaz kurumlarında tutulan kaç kadın mahpus vardır?

12- Türkiye’de ağırlaştırılmış müebbet hükümlülerinin kaldıkları hücrelerin asgari büyüklük ölçüsü nedir? Bu ölçünün yasal dayanağı nedir?

13- Türkiye’de tahliye olmuş kaç ağırlaştırılmış müebbet mahpus bulunmaktadır? Tahliye olan kişiler arasında, yeniden hakkında hürriyeti bağlayıcı cezaya hükmedilen kaç kişi vardır?

14- 5275 Sayılı Ceza ve Güvenlik Tedbirlerinin İnfazı Hakkında Kanun’un 25. maddesinin c bendine göre; “Risk ve güvenlik gerekleri ile iyileştirme ve eğitim çalışmalarında gösterdiği gayret ve iyi hâle göre; hükümlünün, açık havaya çıkma ve spor yapma süresi uzatılabileceği gibi kendisi ile aynı ünitede kalan hükümlülerle temasta bulunmasına sınırlı olarak izin verilebilir.”

Ceza İnfaz Kurumlarının Tahsisi, Nakil İşlemleri ve Diğer Hükümler’e ilişkin GENELGE 45/1’in, mahpusların katılabileceği ortak etkinlikleri düzenleyen Üçüncü Bölümünün 11. maddesinde ise; “Yüksek güvenli ceza infaz kurumlarında bulunan ağırlaştırılmış müebbet hapis cezasına hükümlülerin sadece kendisiyle aynı ünitede kalan hükümlülerle birlikte, sınırlı olarak bu programlara katılmasına izin verilebilir.” denmektedir.

- a) Bu genelge ve kanunda belirtilen ünite ile ne kastedilmektedir? Ağırlaştırılmış müebbet hükümlüsü kişilerin tutulduğu D, E, F, H, L ve M tipi hapisanelerde ünite kaç koğuş ve odanın bir araya gelmesiyle oluşur?
- b) Ağırlaştırılmış müebbet hükümlüsü kişilerin tutulduğu D, E, F, H, L ve M tipi hapisanelerde bir ünite en az ve en fazla kaç mahpus bulunabilir?

5956

- 15- Türkiye'deki ceza infaz kurumlarında bulunan ağırlaştırılmış müebbet hükümlüsü ya da tutuklusu kişilerin ameliyat olduktan sonraki sağlık koşullarına ve yanlarında refakatçi kalamayacağına ilişkin bir düzenleme var mıdır?
- 16- Türkiye'deki ceza infaz kurumlarında bulunan ağırlaştırılmış müebbet hükümlüsü ya da tutuklusu olan tek başına kalamaz raporu olan kaç kişi bulunmaktadır?